

Нью Йорк. — Як уже інформовано, в неділю, 22-го липня, в год. І.І., тут біля Статуї Свободи відбудеться маніфестація з нагоди 20-ти років роковин Тижня Поневолених Націй, що її влаштує аус організація Американці за Визволення Поневолених. У рамках маніфестації відбудеться протестування йес проти переслідувань і русифікації в Україні. Під час маніфестації віл виступити ряд українських та інших громадсько-політичних діячів.

СВОБОДА

UKRAINIAN NEWSPAPER PUBLISHED DAILY EXCEPT MONDAYS AND HOLIDAYS BY THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC., AT 30 MONTGOMERY STREET, JERSEY CITY, N.J. 07310.

FOUNDED 1893

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1978.

У статті дописи, підписані авторами, не мають відповідати політичним інтересам редакції. Редакція не несе відповідальності за зміст матеріалів, наданих авторами, незалежно від того, чи вони надані за редакційним замовленням, чи ні. Редакція не несе відповідальності за зміст матеріалів, наданих авторами, незалежно від того, чи вони надані за редакційним замовленням, чи ні.

Підписувачі: на рік — \$30.00, на пів року — \$16.00, на 3 місяці — \$9.00. Для членів УНСР — 65 центів. За кожну зміну адреси — 25 центів. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07310

Питання довір'я і самодовір'я

Хоча з перспективи кількох днів важко оцінити повний вплив недавніх промов президента Джиммі Картера на довшу мету, то з його виступів на телебаченні і по радіо, як і в Канзас Сіті і в Детройті та з деяких змін в колі його найближчих дорадників, включно з членами кабінету, ясно пробивається бажання відкрити країну з марзму духовного застою, економічної неспівності і політичної апатії.

Сам підбір слів і фразології президента Картера, його жестикуляція і проповідницький тон промови, яку передає до Білого Дому по радіо і телебаченні, вказують на глибоке затурбовання Президента станом країни і можливістю його власною долею на цьому пості. Не без спеціального наміру вжив президент Картер кілька десятків разів слова "критика", "довір'я" і "самодовір'я" та відкликався до прикладів з історії США, коли їхні наслідки під проводом великих державних мужів зуміло перебороти різні кризи. До такого зусилля закликав він і тепер, припускаючи, що він сам внесе належні зміни у спосіб його політичного життя, у кермі державою, у відношенні до народу. Деякі із цих запевнень змін прийшли на початку тижня, у виступах президента Картера в Канзас Сіті і в Детройті, де він закликав боротьбу за "енергійну незалежність", та у його настанові до кабінету і старших дорадників, які мабуть не завжди уявляли йому повну зовнішню, а часом "пасивну зацікавленість", яку це заважало деякі політичні аналітики.

Проголошуючи комплексний енергійний план на майбутні десять років, президент Картер ставився не бити на сполох, а поставити ряд передумов, виконання яких повинно спричинитися до розв'язки не тільки енергетичної кризи, але й таких певних економічних проблем, як інфляція, загрожуюча рецесія, безробіття тощо. Для цього американському народові слід відкинути самодовір'я, які довіряє до уряду, що він спроможний вив'язатися добре з кризовими моментами.

Посередньо президент Картер сам вдарився в груди, так би мовити, бо ніде правди діти, однією з головних причин зростання довіри до уряду є власне його частий брак ініціативи, нерішучість, коливання, зволікання і частогусто наголошування другої і третейорядних питань у внутрішній і закордонній політиці. Цей факт, що за останніх кілька років надцять разів до Америки "серед інших країн, зокрема її союзників, як і це, що "американська" трактується зловмисно підтвердження деяких країн та "третього світу" та комуністичного блоку, які не приховують свого антиамериканізму, також причинився до зростання довіри населення Америки не так до своїх власних сил, як збільшення політичних провідників дає гідну відсіч всіляким міжнародним піратам. Від своїх провідних мужів американський народ вимагає і вимагає розуміння політичної сили і її належного примінення, розуміння людської відданості і її відношення до політичних процесів у даній історичній момент. З останніх виступів президента Картера виходить, що він таки починає розуміти поняття влади і вимоги народу, навіть якщо він добачає в ньому затрату самодовір'я.

Очевидно, не можна не додати і цього факту, що популярність президента Картера серед населення значно зменшилася, що не є доброю прогнозою під кінець його першої каденції у передвиробному році. Хоча президент Картер ще офіційно не проголосив своєї кандидатури, немає сумніву, що він бажав би залишитися на цьому пості на законно дозволеному йому другу каденцію. Тому й не можна відкидати можливість, що це своєрідне, "пробудження" в Білому Домі прийшло саме в час, коли починають закриватися передвірні кампанії. У тому нічого злого, коли взяти до уваги характер і природу американського політичного процесу. Однак хочеться вірити, що президент Картер, його дорадники та інші провідні діячі керуватимуться мотивами, які відзначають найкращі цінності, надбання і стримливість американського народу і шукатимуть розв'язок до дуже конкретних проблем конкретними засобами у довірі до себе і до народу, який вони репрезентують. Це й є головною передумовою успіху.

Іван О. Фліс

ОДИНАДЦЯТЬ ДНІВ ІЗ ВАЛЕНТИНОМ МОРОЗОМ

(2)

У першій частині цієї розповіді я подав всі події, що відбувалися у п'ятницю, 27-го квітня 1979 року, тобто в тому дні, коли совєтська влада випустила на волю Валентина Мороза і аж до того моменту, коли ми вийшли до Мороза в готелі Пляза біля Об'єднаних Націй.

Ми, тобто пані Ульяна Дячук, п. Володимир Сохан і я, прибули до готелю Пляза біля Об'єднаних Націй біля год. 7:30 вечора і зразу поїхали на 37-й поверх. Там представилися членам служби безпеки з Державного департаменту, а тоді амбасадор Мек'Генрі запровадив нас до кімнати Валентина Мороза. Нас поінформовано, що він є в лазні і готується. Амбасадор Мек'Генрі попросив нас почекати, а сам вийшов з кімнати.

І ми чекали... До кімнати ввійшов В. Мороз. Заважачий нас, він підійшов і, глянувши на нас допитливими очима, немов питає: "Хто ви?"

Ми встали. Я підійшов до Валентина Мороза, стиснув йому руку і сказав: "Ми прийшли сюди з Українського Народного Союзу. Вітаємо Вас, як нашого дорогого гостя у вільній Америці. Дуже радіємо тим, що нарешті Ви є на волі, тут з нами. Називаюся Іван Фліс і я є президентом Українського Народного Союзу. А це є пані Ульяна Дячук — наш касир, а це п. Володимир Сохан — наш секретар". Пані Ульяна підійшла до Мороза, привітала його теплими словами і, обнявши, поцілувала в обличчя. Наступний був Володимир Сохан. Він подав В. Морозові руку і також привітала його зворушливими словами. В одній хвилині мені здавалося, що їхні руки на мент застигли в сильному стиску.

Валентин Мороз сказав: "О, Український Народний Союз. Я багато чув про Український Народний Союз і про його працю для добра українців в діаспорі".

Ми посідали і завели розмову про його подорож. Тут я не буду перелічувати всього, що сталося у цей пам'ятний вечір, бо все було докладно подано в "Свободі" від 1-го травня 1979 року.

Пані Ульяна Дячук не поспішала Мороза, що йому потрібно з одягу. Натомість, вона звернулася до нього, щоб показав, який одяг дали йому совєтські чиновники, видаючи його з країни. З того, що вона побачила, сама склала листу кончеких речей, таких як сорочка, спідня білизна, шкарпетки, краватки і т. п. Закуп убрання і черевиків відкладено на пізніше з огляду на те, що їх конечно було примістити.

Завжди коли розмова є

застанови, я здіймав з руки годинник, і вручавши його Морозові, сказав: "Прошу, візьміть, це для Вас".

Згадую це не тому, щоб показати великодушність, а тому, що цей мій жест був символічним — подібним до того всього, що ми зробили для Мороза на протязі 11-ох днів його перебування з нами. Ми, члени Екзекутивного Комітету, члени Редакційної Колегії і працівники нашої Головної Канцелярії прийняли його сердечно і все те, що робили для нього, то зі щирого серця.

СУБОТА — 28-го квітня 1979 року

Ми домовилися, що будемо в кімнаті В. Мороза о год. 10-й ранку. Я прийшов до вестибюлю готелю уже о год. 9:30 ранку. Там я зустрів багато українців, між ними м.г.р. Івана Базарка, адміністративного директора УККА, Блаженнішого Митрополита Мстислава Скрипника, редактора-емігранта Антона Драганя і д-ра Володимира Душника, редактора "Українського Кwartальника". Привітавшись, я забрав їх та з іншими ми поїхали на 37-й поверх, де я заручився з ними у службі безпеки. Ми всі пішли до кімнати В. Мороза, де застали його в оточенні натовпу українців. Надія Світлична теж вже там була. Мені важко доскодило збагнути, яким робом ті люди дісталися до служби безпеки. Ми всі пішли до кімнати В. Мороза, де застали його в оточенні натовпу українців.

Надя Світлична теж вже там була. Мені важко доскодило збагнути, яким робом ті люди дісталися до служби безпеки. Ми всі пішли до кімнати В. Мороза, де застали його в оточенні натовпу українців.

На мою думку, це було нефортуноне рішення хоч би з огляду на те, що ми планували, щоб цього по полудня Мороз перейшов лікарські оглядини. А також я поважно сумнівався, чи встигне прибути до Філадельфії на год. 2-гу по полудні. Однак якщо туди й підемо, то постарасмося бути там на год. 4-ту по пол.

Пресова конференція для 5-ох дисидентів відбулася о год. 11-й ранку, під перекладом на загляданні пресової конференції.

Кожен із нас присутніх мав можливість і нагоду говорити з Морозом. Запевнивши Мороза, що ми прийдемо до нього знову вранці, а при тому свідомі, що все, що йому під час пору найбільше потрібно, то відпочити, ми побажавши йому доброї ночі, вийшли.

Заки ми ще вийшли з кімнати, В. Мороз запитався, чи хтось з нас може позичити йому годинник, яким він міг би користуватися. Без найменшої

СЛОВО ПРЕЗИДЕНТА М. ЛІВЦЬКОГО НА 8-Й СЕСІЇ УНРАДИ

(У скороченні)

(3)

"Політичні мотиви розв'язання УНРади полягають в тому, що Президія внісела ухвалу про прийняття до УНРади партійних груп УНДО п. Яворського й УРДП п. Воскобойника без того, щоб вони задовольнили дві основні умови: прийняли резолюцію 7-ї Сесії УНРади й внісли проблему своєї приналежності до т. зв. Українського Демократичного Руху."

"Політичні умови, що їх мали задовольнити згадаї партійні групи, синтезично можна зрозуміти в наступних вимогах. УНДО п. Яворського й УРДП п. Воскобойника повинні були формально зобов'язатися, що вони: а) відкидають теорію, що УСРР є українським державою і продовженням та спадкоємцем УНР і заперечують її законність; б) Відмовляються від тез, "перетворення УСРР в УНР", яка з тієї теорії випливає; в) Відкидають федералістичну тезу, "перетворення СРСР у справжній вільний союз незалежних республік"; г) не орієнтуються на ілюзорну, "лібералізацію" і "гуманізацію" совєтського режиму і на "ліберальну" реформу конституції СРСР (нова брєжньєвська конституція завдала нищівний удар цим ілюзіям); г) підтримують всі вияви національного руху протипову в Україні — легальні і нелегальні — але орієнтуються на підпільний рух протипову, який бореться за суверенну українську державу; д) Обстоюють погляд, що українська визвольна політика не сміє достосовуватися до наявної міжнародної кон'юнктури і до політичної коєкзистенції між Заходом і Сходом, а мусить діяти суверенно, висуваючи перед зовнішнім світом ідею відновлення суверенної й соборної української держави; е) виключають марксизм-ленінізм з основних ідеологічних положень української національно-визвольної боротьби; е) виступають з Українського Демократичного Руху, належання до якого є несумісне з їхнім членством в УНРаді, тим більше, що, як виходить із збірника ч. 2, "Конгресу української вільної політичної думки", Український Демократичний Рух свій ідеологічний багаж включає і марксизм-ленінізм."

"Розв'язання УНРади не є ніякою трагедією. Воно є нормальним заходом, передбаченим "Тимчасовим Законом".

Кінець цитати з листа д-ра Федорончука.

Я особисто, але й хіба всі тут присутні, ми фанатично переконані в потребі існування і дії ДЦентру УН-Республіки і не можемо допустити до його перетворення у якийсь комітет. В

цьому місці я ще раз повторюю: чому маємо так мало підтримки в людях і фондах в українській діаспорі?

Чому нам потрібні Державний Центр з екзильним Урядом? Присутній тут ред. Гайвас висловився недовго так: "Щоб не починати всього з самого початку". Розвиваю цю думку: щоб не починати з самого початку нашої державницької справи і щодо зовнішнього світу і щодо українського народу.

Україну порівнюють часом до африканських країн: чому, мовляв, африканські країни мали і мають підтримку Заходу щодо зовнішнього світу і щодо українського народу. Україну порівнюють часом до африканських країн: чому, мовляв, африканські країни мали і мають підтримку Заходу щодо зовнішнього світу і щодо українського народу.

Україну порівнюють часом до африканських країн: чому, мовляв, африканські країни мали і мають підтримку Заходу щодо зовнішнього світу і щодо українського народу.

Україну порівнюють часом до африканських країн: чому, мовляв, африканські країни мали і мають підтримку Заходу щодо зовнішнього світу і щодо українського народу.

Щодо українського народу на батьківщині, то Валентин Мороз висловлюється досить оптимістично. Але, чи не варто нам забесічитися від того, щоб у майбутньому не було отих болісних "шукань", які були в провідних українських політичних колах на початку революції 1917 року. Державний Центр Української Народної Республіки є екзильним Урядом дає готову ідею, яка вимагає — без жадних шукань і вагань — відразу приступати до будівництва і закріплення відновленої держави.

Згадуваний вже тут ред. Гайвас недавно говорив, що в 1917 році нам було б далеко легше, якби після

З НАШИХ БУДНІВ

З ОЛЬГИ — ІГОР

Розповідали мені недавно на "Кобзарівці", як то в одному нашому селі, — ще за панської Польщі, розуміється, відбулася святкова академія в пошану княгині Ольги, що на інтервенцію команданта польської поліції, замінює в академію на честь князя Ігоря... Фактично, управа місцевої читальні "Прогресу" внісела до повітового староства прохання про дозвіл на вшанування пам'яті Ольги Бесараб, врічницю її смерті, яке-то прохання повітовий уряд "змісця" відкинув. Тоді, за порадою о. пароха, управа читальні вирішила попросити частя з с. Ольгою. "З рефератом", як тоді говорили, запрошено адвоката-консультанта з Б.м.г.р. В.Г., що на громадській роботі, як то кажуть, зуби свої з'їв. Громада покляла велику надію на його адвокатську й громадську виробленість що він, мовляв, доповідати про цю, першу Ольгу, не завагається присягати кілька теплих слів і цій другій — Бесараб.

Дозвіл на вшанування св. Ольги прийшов, але це не розв'язувало справи, бо не раз уже таке траплялося, що поліція "показувала рози" в останньому моменті. Так сталося і цим разом: ледве хор відспівав "Засяло сонце золоте" і ще дві патрістичні пісні, як тут немов би з-під землі вирис командант поліції в службовій формі, з пасочком під бороною, і подав святочному промовцеві шматочок паперу...

Пан магістер В. Г. прочитав псулку, зігнув, розвів безпорадно руками і промовив до народу такими словами:

— Святочна Громадо! В останній хвилині, як бачите, панкомандант дооручив мені урядове письмо, що мій реферат про святу Ольгу забороняється. Отже, академія може далі відбутися, тільки реферат про княгиню Ольгу не буде. То я скажу кілька слів про її небіжчика-чоловіка, київського князя Ігоря. Це був великий і славетний вождь, він поширив межі княжої держави на схід, захід і південь, біда тільки, що заберав із дерев'яними, які роздерли його живцем, прив'язавши до двох дубків, за те, що накладал на них високі податки. Як колись, в давні часи, наші люди не любили платити податків, так не люблять їх і тепер, коли на їхні голови сипляться всякі драчки і болячки...

— Правда! свята правда! — почувши заідусілу одобрюючу голю, піднялися рясні оплески. Народ розходився піднесений на душі, хоч і "реферат" фактично не відбувся.

І к е р

І. Витвицький

3 ПРИВОДУ ОДНОГО ЮВІЛЕЮ В СССР

(1)

Ювілей, як відомо, ніколи не переводиться. Зокрема тоді, коли подія, яку відзначається має особливу вагу. Оце не так давно в Совєтському Союзі святкували величаво 300-ліття Переславського Договору, а ось у цьому році відзначають уже 325-ліття тієї події.

Як тоді, так і тепер появилася з цього приводу сила силена всякої пропагандивно літератури. На порядку дня є теж різні зібрання, зустрічі й конференції, на яких здебільша перемелюють те, що було проголошено в програмових тезах 25 років тому.

У цьому плані в січні ц. р. відбулися у Києві м. і. виступи збори, що їх вшанували своєю присутністю делегати Російської Федерації і "столиці нашої батьківщини міста Москви", а далі ціла гвардія режимної знаті з товаришем Шербицьким на чолі і навіть представники "прогресивних українських організацій за рубежом". Із святоною промовою і чоловітним виступом Шербицький, який на вгава запевняти про священну дружбу і єдність українського народу з "великим російським", не забуваючи при тому згадати й про "великий радянський народ", тобто спільний знаменник, під який тепер слід підтягнути оба ці народи.

Як згадано, в 1954 році 300-річчя "возз'єднання" України з Росією було задокументовано спеціальними тезами (всіх 21), що їх проголосив ЦК Компартії Союзу. Так от у вступі до тих тез зазначено, що: "Переславський Договір — історичний факт, яким було завершена тривала боротьба волеюлюбного українського народу проти іноземних поневолювачів за возз'єднання з російським народом у єдиний російський держави". А далі: "Навіки зв'язавши свою долю з братнім російським народом український народ врятував себе від іноземного поневолення і

забезпечив можливість свого національного розвитку". (Егеж так і сказано).

У тезі 6-ій сказано, що: "Возз'єднання України з Росією не зважаючи на те, що на чолі Росії стояв цар і помішки мало величезне прогресивне значення для дальшого політичного, економічного й культурного розвитку українського й російського народів". Та не тільки це, а й те, що: "Україна була врятована від поневолення шляхетською Польщею і поглиблення султанською Туреччиною".

А на закінчення "єдиноправильний" висновок, що: "Радянський Союз являє собою запальний приклад країни, в якій уперше в історії людства розв'язано національне питання".

Отож, як бачимо, сказано ясно й зрозуміло. Краще не скажеш. Виходить, що цей славетний договір не тільки вможливив хід прогресу в Україні, а просто врятував український народ від загибелі. Складається враження, що цей народ можливо вже й... не існував би, якби не... допомога й опіка братнього народу. От із владності за те український народ повинен тепер злитися із "великим радянським".

Із нагоди ювілейних святкувань був поширений "лозунг" — "навіки разом", що його постійно повторюють до занадти. Все ж таки про "радянський народ" у той час ще не згадувало. Ймовірно тому, що цей новотвір перебував тоді ще в початковій стадії народження. Це м. і. теж один із доказів, як прогресувало "возз'єднання" за останніх 25 років — від Кириченка до Шербицького.

Питання про суть і характер Переславського Договору достатньо досліджене в українській і неукраїнській науці. Договір цей, хоч і привів до шоглого ряду непередбачених і вагомих наслідків, очевидно не мав такого характеру, як йому намагається надати совєтська пропаганда. Жадна із договірних сторін і зокрема Хмельницький із козацькою старшиною не думали про якийсь об'єднання українського народу з московським та й нічого подібного не планували.

В українській історичній науці загально прийнято погляд, що цим договором Хмельницький погодився на протекторат московського царя над Україною, а точніше над тією її частиною, яка була під владою Війська

Запорозького. Договірними сторонами були гетьман і Військо Запорозьке з одного боку і московський цар Олексій Михайлович з другого. Про якийсь волевиявлення українського народу, всупереч совєтській пропаганді, яка слово "народ" відміняє на всі лади, очевидно говорити не приходиться.

Коли ж беремося оцінювати цей договір, то зрозуміло, що мусимо підходити до цього з такими критеріями, які відповідали б тогочасній дійсності. Не можемо робити цього зі становища сучасності, ані навіть із становища Тараса Шевченка, який не знаходив для гетьмана доброго слова. ("Амінь тобі великий муже, великий славетний та не дуже" — писав він згадуючи Хмельницького в одній із своїх поезій).

Не важко уявити собі трудне положення гетьмана, який у висліді перемоги, але не закінченої війни з Польщею створив державу. Таким чином постала вперше на землях України держава сперта на національній основі, тобто політична формація модерного типу. Але перебуваючи в стадії формування, вона ще несконсолідована і очевидно без державних традицій. Офіційно вона звалася Військо Запорозьке. Війська Запорозького Україною називали її московські послы у своєму звідомленні з Переслава. Пізніше її стали популярно зваати Гетьманщиною. Вона постала на території, яка до Люблінської Унії входила в склад Великого Князства Литовсько-Руського, а після унії перейшла під безпосередню владу польської корони. Влада на цій території опинилася революційним шляхом у руках Хмельницького та його війська. (Офіційний титул гетьмана був Гетьман Війська Запорозького). Народ, що проживав на цій території продовжував по традиції називати народом руським. (Так називав його й Хмельницький). Москві називали козаків черкасами, а українців взагалі теж часом черкасами, інколи білорусами, а пізніше малоросами. Так само територію нашу спершу називали Білою Руссю, а пізніше Малоросією. Серед народу ж прийнялася для неї назва Україна. (До речі ця назва, окрім одного кореня "край", із словом "окраїна" нічого спільного не має).

Ця новопостала козацька держава перебувала під натиском постійної загрози з боку Польщі, яка всіма силами намагалася здавити "хлопський бунт". А коли ще

зважаємо, що союзник Хмельницького кримський хан разом із своєю ордою був головною зацікавлений у грабежі й ясирі та не вагався зрадити свого партнера, коли тільки для того траплялася добра нагода, то зможемо уявити собі в якому положенні ця новонароджена держава знаходилася.

Хоча події того часу назагал відомі, не зайво буде їх коротко пригадати. Отож, як знаємо, Хмельницького внісела на вершини хвилі початкових перемог. Вони відкрили перед ним можливість й перспективи, яких він не передбачав, а тільки згодом почав їх собі усвідомлювати. Після катастрофічних поразок весною 1648 року в Жовтис Водах і під Корсунем, а пізніше під Пилявцями, Польща опинилася у скрутному положенні, що його ще й поглиблювало безкоролів'я по смерті Володислава IV із шведського роду Вазів. Наближалася елекція і Хмельницький підтримував кандидатуру Яна Казимира, молодшого брата Володислава. У своїх листах до короля попереднього і описав до наступного гетьману запевняв про своє вірогідданство, а тільки жалівся на самоволлю шляхти й магнатів.

Однак згодом, зокрема після тріумфального в'їзду до Києва, у нього наступила психічна зміна. Він почав усвідомлювати свою особливу місію й відповідальність. У лютому 1649 року, приймаючи посольство київського воєводи Киселя, Хмельницький заявив: "Виб'ю з людської неволі народ весь руський. А що перше о шкodu й кривду свою воював, тепер воювати буду о віру православну нашу". А закінчив він цю заяву так: "Правда, що я малий, незначний чоловік, але мені Бог дав, що я єдиновладний Самодержець Руський".

Чергова фаза боїв була для гетьмана менше щасливою. Головною з причини сепаратних договорів татарського союзника. Біля Зборова, коли польській армії загрожував розгром в оточенні, хан вирішив, що йому корисніше буде піти на замирення з королем, що він і зробив. Хмельницькому не залишалося нічого іншого, як і собі заключити угоду з поляками, відому під іменем Зборівської.

(Продовження буде)

СУА влаштовує Літературний Конкурс ім. Лесі і Петра Ковалевічів
Нью-Йорк (Діловий комітет). — Союз Українок Америки влаштовує Літературний Конкурс ім. Лесі і Петра Ковалевічів на твір — історична повість або оповідання, який повинен мати позитивне державницьке навітряння, при чому тему можна зачепити з будь-якого відтинку української історії.
Твори у трьох примірниках, переписані на машинці, треба надіслати до 31-го грудня ц.р. Допущені до конкурсу теж уже друковані твори. Склад журі буде поданий своєчасно. На нагороду включено нерозділену суму з попереднього конкурсу, так що вона вносить 800 доларів. Твори просять надіслати на адресу: UNWLA, 108 Second Ave., New York, N.Y., 10003.

Канцелярія
Д-ра ВАСИЛЯ САЛЯКА
буде закрита
на час вакацій
від 5-го до 27 серпня 1979 р.

УВАГА СТЕЙТ КОННЕКТИКАТІ
УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ
в Нью-Гейвен, Конн.
— ВЛАШТОВУЄ —
ПЕРШИЙ РІЧНИЙ ПІКНІК
в НЕДІЛЮ, 29-го ЛИПНЯ 1979 р.
від 12-ої год. дня до 9-ої вечора
ВСТУП \$ 1.00 ДЛЯ ДОРОСЛИХ
у The FRANCIS MONASTERY
NEW CANAAN, Conn.
РОЗВАГИ — ТАНКИ — БУФЕТ — ГРИ
Дохід призначений на будову нового осередку великого Нью-Гейвену, Південного Конн.

ПОВІДОМЛЕННЯ
КАНЦЕЛЯРІЯ
Д-ра РОМАНА ДИКОГО
буде закрита на час вакацій
від 29 липня до 12-го серпня 1979 р.

ПОВІДОМЛЕННЯ й ПОДЯКА
ДИРЕКЦІЯ СХІДНО-ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСЛІДНОГО ІНСТИТУТУ ім. ВЯЧЕСЛАВА ЛИПІНСЬКОГО
подає до загального відома і висловлює подяку всім Меценатам, Членам-Фундаторам і Добродійцям-Прихильникам, які в 1-му півріччі 1979 р. склали свої дари на цілі Інституту (в американських долларах):

	в 1-му півріччі 1979	раніше	доплатовано
1 М. Гадзіньський /Рочестер, Н. Я./, у пам'ять своєї сестри, бл. п. Татяни Ріджвей	5,600.00	6,810.00	
2 К. І. К. Лисюки /Онтаріо, Каліф./	1,500.00	500.00	8,000.00
3 Я. А. І. Біловуси /Варрен, Міч./	1,000.00	5,000.00	
4 П. О. Яцкевич /Філадельфія, Па./	1,000.00		
5 В. Манько /Ньюарк, Н. Дж./	1,000.00	137.00	
6 П. Солуха /Гатсспрінгс, Арк./	1,000.00		
7 М. Клячко /Нью-Йорк, Н. Я./	640.00	380.00	
8 А. Гордінський /Лейк-Вуд, Н. Дж./	500.00	1,400.00	500.00
9 Е. С. Зиблікевич, мол. /Марп'ятон, Н. Дж./	500.00	1,000.00	2,500.00
10 „Самопоміч“, Кред. Кооп. /Філадельфія, Па./	500.00	460.00	
11 Р. Процик /Нью-Брітєйн, Конн./	500.00		500.00
12 І. М. Куземський /Філадельфія, Па./	250.00	59.00	250.00
13 Р. О. Федорович /Ріджайна, Саск./	200.00		
14 Р. М. Хомяки /Вієнна, Вірдж./	100.00	200.00	
15 Т. Станько /Ньюарк, Н. Дж./	100.00	50.00	
16 Д. Р. Богачевський /Вієнна, Вірдж./	100.00		
17 А. І. М. Деркач /Воррен, Міч./	100.00		
18 Я. Заліпський /Філадельфія, Па./	100.00		
19 А. Коваленко /Оак Парк, Міч./ — замість квітів на могилу бл. п. Лідії Залупської	100.00		

У підсумках: 14,790.00 15,776.00 11,750.00

Цей список охоплює індивідуальні і збірні дари вище сто доларів. Названі дари за 1-ше півріччя 1979 р. мають, як звичайно, різне призначення, в значній більшості одначе призначені вони дароносцям на купівлю нового, більшого дому Інституту і на фіндування в ньому однієї (чи кількох) кімнат їхнього імені. Деякі дари призначені на видавничий фонд, зокрема на фіндування одного чи кількох томів, головне публікації особистого архіву Гетьмана Павла Скоропадського. Першість між дароносцями-меценатами на видавничий фонд Інституту належала і належить досі п. Дмитрові Микитюкові (Вінніпег), який фіндував 4 томи видавничого проекту письменницької спадщини та архіву Вячеслава Липинського коштом 36,000.00 ам. доларів. Першом у фіндуванні кімнат в будучому новому домі Інституту є досі проф. Микола Гадзіньський (Рочестер) в сумі 11,200.00 дол.

Дякуючи всім Вельмидостойним Дароносцям за їхню прихильність та жертвенність у 1-му півріччі 1979 р. і попередніх роках — просимо охочих скріпити матеріальну базу нашого Інституту, надіслати ласкаві дари на адресу: EAST EUROPEAN RESEARCH INSTITUTE, Inc. 1204 W. LINDLEY AVE. PHILADELPHIA, Pa. 19141 U.S.A.

Філадельфія, в липні 1979 р.

Дирекція
Східно-Європейського Дослідного Інституту
ім. Вячеслава Липинського

ОДИНАДЦЯТЬ ДНІВ...
(Продовження зі стор. 2)

днього вечора устїянула, що йому кінцево потрібно.
Після пресової конференції, Мороз повернувся до своєї кімнати, де передягнувся. Пані Ульяна Дячук вибрала для нього сорочку і краватку, що найкраще підходили до його вбрання, пошитого в Болгарії.
Часу залишилося дуже мало і ми мусили вже від'їздити до Філадельфії, якщо ми мали взяти участь у демонстрації.
Численна делегація від Організації Українського Визвольного Фронту вїтала В. Мороза квітами. З огляду на дуже обмежений час, ми просили їх, щоб вони скорочувалися у своїх привітаннях.
У міжчасі нас повідомили представники Державного департаменту, що ми можемо забрати В. Мороза під нашу опіку, коли тільки захочемо. Такий оборот справи був для нас несподіванкою. Зразу я порадились з членами нашої Екзекутиви, касиром Ульяною Дячук і секретарем Володимиром Соханом і ми вирішили, що Мороз з'явиться в мене з огляду на догідне положення мого дому, як теж тому, що маю відповідну для нього кімнату. Ми вважали, що коли В. Морозові вже змусили переїхати в мене, то примістимо його на Союзівці, де він зможе відпочити, а при тому матиме догідні умови і багато часу на писання.
Зібравши всі речі Мороза враз із цілою масою квітів, ми при допомозі працівників Державного департаменту, приготували все, щоб запакувати до мого авто.
Коли ми вийшли з готелю, В. Мороз побачив дуже зворушливу картину. Біля готелю зібрався членів ТУ-СМУ, Пласту і СУМА в одностроях, і тримаючи понад головами українські прапорчики і квіти, спонтанно і з ентузіазмом його вітали. Співаючи український національний гімн, дарували йому квіти, причепили на його вбрання тризуб. Дослідно, в очі кожного блистали сльози, зокрема вони котилися по гарних, молоденьких обличчях тусмів, пластунок, сумівок. Це була незвичайно зворушлива хвилина — кожен хотів доторкнутися до нього, обняти і поцілувати його, стиснути його руку, або просто тільки його побачити. Я ще ніколи не

ред тим не бачив такого обожання.
Молодь дуже довго старалася, щоб його звільнили, і свято вірила, що це колись станеться. І врешті ця хвилина прийшла — він був поміж нею. Тому вона й не могла здержатися, щоб не показати йому своєї любові.
При допомозі персоналу Державного департаменту, ми запровадили В. Мороза до гаражу, де було авто, забравши і його речі. Там В. Мороз, разом із п. Володимиром Соханом, мгр Іваном Базарком і пані Ульяною Мазуркевич, головою Філадельфійського Комітету Оборони Мороза сіли до мого авто і вирушили до Філадельфії.
Як у авто, так і під час наступних 10-ох днів, ми мали змогу говорити з В. Морозом. В авто, розмовляючи з ним, ми вимінювалися думками і поглядами. Назовні він був нахвилюваний зайнятим повним виїздом, касиром Ульяною Дячук і секретарем Володимиром Соханом і ми вирішили, що Мороз з'явиться в мене з огляду на догідне положення мого дому, як теж тому, що маю відповідну для нього кімнату. Ми вважали, що коли В. Морозові вже змусили переїхати в мене, то примістимо його на Союзівці, де він зможе відпочити, а при тому матиме догідні умови і багато часу на писання.
Зібравши всі речі Мороза враз із цілою масою квітів, ми при допомозі працівників Державного департаменту, приготували все, щоб запакувати до мого авто.
Коли ми вийшли з готелю, В. Мороз побачив дуже зворушливу картину. Біля готелю зібрався членів ТУ-СМУ, Пласту і СУМА в одностроях, і тримаючи понад головами українські прапорчики і квіти, спонтанно і з ентузіазмом його вітали. Співаючи український національний гімн, дарували йому квіти, причепили на його вбрання тризуб. Дослідно, в очі кожного блистали сльози, зокрема вони котилися по гарних, молоденьких обличчях тусмів, пластунок, сумівок. Це була незвичайно зворушлива хвилина — кожен хотів доторкнутися до нього, обняти і поцілувати його, стиснути його руку, або просто тільки його побачити. Я ще ніколи не

По дорозі додому, ми попросили пасажирів нашого авто включно з п. М. Липовецьким з Торонто — Канада, який вприсявся до нашого авто під претекстом що він хоче обговорити з В. Морозом майбутню діяльність Торонто-ського Комітету Оборони Мороза, який, за його словами, він очолює. Показалося, однак, що під час подорожі він не говорив з Морозом про ніщо інше, як тільки про те, що Мороз повинен перенестися до Торонто і прийняти працю редактора „Гомону України“.
Опісля, коли вже всі поїхали з авто і ми залишилися вдвох, я, знаючи, що Мороз поїде з хвилюванням страхом до мого хати, розповів йому дещо про се-

бе, мою дружину і родину, про мій дім як також і про сусідство, в якому ми живемо. Я старався наперед познайомити його з нашими родинними обставинами і з домом, в якому він житиме певний протяз часу.
Моя дружина Марія та син Іван привітали Мороза біля дверей словами „Вітасмо“. Наш пес і два коти стояли поряд і з цікавістю приглядалися новому гостеві.
Ми погостили його печеною куркою, хлібом з маслом і молоком. Боялися давати йому більше їсти, бо не знали чи його шлунок здоровий і скільки та як теж які харчі може приймати. Після цього ми разом дивилися на звітлення на телебаченні. Більшість станцій подавали звітлення з ранішньої пресової конференції, як також з відвідін Мороза у Філадельфії. Із цих звітлень В. Мороз був дуже задоволений.
Відтак я показав йому його кімнату з окремою лазівкою. Ми також дали до його кімнати годинник, при тому нагадуючи, що на другий день мусимо встати о год. 8-й ранку, очевидно, якщо хочемо взяти участь в урочистих відривах о год. 11-й ранку в Савт Баунд Бруку. Він погодився і ми сказали йому „добраніч“.
Після цього я переглянув телефонні записки і полагав, на мою думку, важливіші телефони.
Неділя, 29-го квітня 1979 р.
Ми почули, що В. Мороз встав о год. 6-й ранку. Це нас приємно заскочило і ми ствердили, що в Мороза є великий запас життєвих сил.
Біля 7-ої год. ранку Мороз пішов до нашого готелю і круго пів години робив руханку. Вміжчасі моя дружина приготувала сніданок — кашу, бейкон і яйця, кашу, овочі та інше. Після руханки В. Мороз пішов до своєї кімнати і цілу годину не виходив. Я почав хвилюватися з огляду на програму, що була запланована на цей день. Ми ж повинні бути в Савт Баунд Бруку найпізніше о год. 11-й перед полуднем. Згодом ми дізналися, що Мороз сидів у своїй кімнаті і писав. Ми наповітали на нього, щоб він скоріше вдягнувся, але в нього це виходило дуже поволі. Сьогодні мушу ствердити, що час не відіграв ніякої ролі в житті Валентина Мороза — в нього немає взагалі відчуття часу.
Ми поспішали і зразу поїхали до Савт Баунд Бруку. По дорозі ми ще вступили на лівовище Лів'вардія у Нью-Йорку, щоб звідтіля забрати п. Данилова.
Пан Юрій Данилів був одним з тих, до яких я телефонував попереднього вечора. У телефонічний розмові він розповів мені різні заплановані історії. Найперше сказав, що він телефонував до мене з рамени Комітету Українців Канади, а опісля додав, що він є головою Товариства Професіоналістів і Купців Канади. Як причину, чому хоче зустрітися з Морозом він подав, що хоче обговорити з ним можливість зустрічі Мороза в Нью-Йорку, в найближчу середу з міністром Кафіком і трьома іншими канадськими міністрами.
Із хвилюю, кол п. Данилів сів до мого авто, він почав говорити з Морозом про все інше, тільки не про відвідін Кафіка. З огляду на те, що мені не подобалися деякі поради, які п. Данилів давав Морозові, ми вперлися, щоб в поворотній дорозі п. Данилів сидів біля мене на передньому сидженні.
По дорозі, ми з Головною Канцелярією УНСОЮзу ще забрали п. Сохану і тоді вже прямо поїхали до Савт Баунд Бруку. Редактор Антін Драган їхав своїм авто за нами.
До Церкви-Пам'ятника

св. Андрея ми приїхали біля год. 1-ої по полудні. Служба Божа вже кінчалася. Під час відрива Блаженніший Митрополит Мстислав висловив своє недоволення, що Мороза ще немає в церкві.
Коли ми переїздили, тисячі людей оплесками і вигуками „Слава Морозові!“ вітали його. Вони облягали авто і це знову забрало нам багато часу. Деякі на його вид плакали, інші старалися доторкнутися до авто. Коли ми під'їхали до пам'ятника, де відривали Малебен, Мороза особисто привітав Блаженніший Митрополит Мстислав. Він попросив Мороза відчитати спеціальну молитву за Україну. Після Малебня, Блаженніший Митрополит забрав Мороза, щоб показати йому Музей, а опісля повів його до своєї приватної резиденції.
Вважаючи, що я особисто відповідальний за безпеку Мороза, я пішов за ним. Блаженніший Митрополит взагалі не звертав на мене уваги.
Хтось мусів сказати Блаженнішому, що на сході його резиденції сидить Фліс, бо він післав о. Ф. Істочина, який попросив мене зайти до середини, що я й зробив.
Прийшовши годину Блаженніший споглядав скося на мене, але остаточно про мене, як такий пізно привіз Мороза на урочисті відрива. Присматна товариська атмосфера продовжувалася і під час полуденку. До нашого товариства долучилися Надія Світлична, Архипіскуп Марко, Архипіскуп Константин та ред. Сенон Снлик з дружиною.
З огляду на те, що пороблено заходи, щоб для 3-го каналу телевізійної сітки Метро Мідія, накрутити на магнітофонну стрічку слово Мороза, ми мусили вже о год. 5-й вийти з Савт Баунд Бруку. Д-р Мартин Абенд, давній борець за дисидентів і за звільнення Мороза хотів на програмі згадати телевізійної станції о год. 10-й вечора, додати до слів Мороза свій коментар.
Ми поспішали до Нью-Йорку, прямо до телевізійної студії Д-р Абенд і зв'язковий п. Прайєндров вже чекали на нас. Ред. Сенон Снлик перекладав і так зроблено запис на магнітофонну стрічку. Біля 9-ої год. вечора ми приїхали домі і поговорили.
Мороз є добрий і неперемінливий ідець. Він любить хліб з маслом, молоко, різного роду м'ясо, овочі і солодощі. Ми довідалися, що він любить спеціально солодощі і приписали це тому, що на протязі 13-ох років ув'язнення його організм не мав цукру. „Треба дати йому більше солодощів“, — сказала моя дружина і від того часу у нас на столі все вже появлялися солодкі речі.
Вдома, я звернув увагу Мороза на шийний ряд телефонів, які наслідні в часі його присутності та які він повинен полагати. Він вибрав важливіші і по телефонував до тих людей, включно до генерала Петра Григоренка.
Ми дивилися на телебачення, на звітлення о год. 10-й вечора і почули коментар д-ра Абенда. Мороз був задоволений з цього коментаря.
Після 1-ої год. ночі ми всі пішли спати. Я постановив собі, що не буду будити його вранці, щоб він доско-чу виспався.
(Продовження в наступному суботньому числі „Свободи“: події з понеділка 30-го квітня і даліших днів. Політичний натиск на Мороза почав збільшуватися.)

ПОДЯКА
З волі Всевишнього, дня 29-го червня 1979 р., в Монреалі, Канада, відійшла у Вічність наша Найдорожча Мамця, Бабуля, Прабабуля, Сестра і Тета
бл. п.
МЕЛЯНІЯ з КЛОДЗІНСЬКИХ
ГАФТАР
вдова по дир. школи Александрові, Почесна Голова ОЖЛВУ.
Цією дорогою висловлюємо щире спасибі Високопреподобним і Всечеснішим Отцям: парохам церкви св. Михаїла о. Ігорем Мончаком, о. Василям Бриняському та о. Митрофаном деканом Іваною Гафтаром, за відслуження поминальних Панахид та похоронних відрива, як також за їхню глибоку, змістовну проповідь і зворушливі слова прощення. Отцям: І. Мончакові і о. В. Бриняському за похоронні відрива в церкві та відправлення домовами на цвинтар. Сердечна подяка ред. Ярославові Пришлякові за прощальні слова на цвинтарі від імені ОУВФ-фронту.
Щира сердечна подяка всім членам Відділу ОЖЛВУ Визволення України за організування жалобної тризини, та всім, які причинилися чи допомогли у підготовці і проведенні тризини.
Наша щира подяка Відділові ЛВУ і Об'єднанню Жінок ЛВУ за прислані вітання, та участь прапора ЛВУ на Панахиді.
Подяка за сердечні слова про бл. п. Мелянію під час тризини пані Лідії Луговій, заст. голови ЛУКЖ при парохії св. Михаїла, Вп. пані Добродійці Ярославі Бриняському, голові Відділу ОЖЛВУ, пані Марії Давидович, панові Григореві Ошківці, голові Осередку СУМ, та о. В. Бриняському за переведення цієї тризини.
Сердечну подяку складаємо всім, які численною своєю участю в похоронних відривах віддали останню прислугу Покійній Мелянії та за їх висловні співчуття.
Зокрема ми глибоко вдячні всім приятелям, знайомим і друзям, які піддержали нас морально у хвилинах нашого найбільшого болю і смутку.
Засилаємо сердечну подяку організаціям, приятелям, знайомим, які прислали вітання та квіти і щедрі пожертви на добродійні цілі, як невідлучний вінок по бл. п. Мелянії, як також на Служби Божі і молитви.
Замість квітів у пам'ять Покійної Мелянії жертвували на українську пресу — \$ 155.00, на допомогу родині політичних в'язнів — 750.00, Фонд Оборони України — 100.00, на Фонд Патріярхату — 100.00 та Служби Божі — 50.00. Разом — \$ 1,155.00.
Дякуємо всім за їхні молитви, пожертви і пошану, яку виявляли Покійній.
Нехай Всевишній нагородить Вас всіх своїми ласками.
Прийміть наше щире українське Спасибі.

У великому смутку:
дочка — Анна Сливинська з мужем Володимиром
дочка — Евстахія Андрухів з мужем Миколою
внук — Андрій Андрухів з дружиною Юлією
внук — Зенон Сливинський з дружиною Попі
дочкою Амандою
внучка — Лєся Андрухів-Робінсон з мужем Браємом
внучка — Оксана Андрухів
брат — Іван Клодзінський-Смилік
сестра — Евстахія з Клодзінських-Смилік
сестринка — Зенон Сливик з дружиною Ярославом і дочкою Христіною
братини — Ірена Клодзінська-Ірвін з сином Діоном
Ближча і дальша Родина в Україні, Канаді і ЗСА
У ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ
бл. п. Протопресвітера
Д-ра ЯКОВА КОСТЕЦЬКОГО
відбудеться
СЛУЖБА БОЖА і ПАНАХИДА
В СЕРЕДУ, 25-го липня 1979 р.
о год. 8:30 ранку
в Церкві Пам'ятника в Бавнд Бруку, Н. Дж.
Просимо помолитись за спокій його Душі
Родина

ГОЛОВНА УПРАВА СУВА і БРАТСТВО ЗАЛІЗНИХ
із глибоким смутком повідомляє, що дня 17 липня 1979 р. спочив у Бозі

протопресвітер отець
МИКОЛА ЛИТВАКІВСЬКИЙ
народжений 12. 6. 1898 року на Київщині, Україна
Сотник Армії УНР і командант штабу 3-ої Залізної Дивізії
Висловлюємо Родині Спочилого та Побратимам по збрі своє глибоке співчуття

В пам'ять незабутнього шкільного товариша
бл. п. ОМЕЛЯНА МАКОГОНА
складають на ФОНД КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА
Лагошник Василь — \$ 100.00
Ліщинський Василь — 100.00
Кичун Василь — 100.00
Кичун Богдан — 50.00
Рудий Михайло — 50.00
Смигурський Володимир — 25.00
Сушко Михайло — 25.00
Висловлюємо глибокі співчуття Родині

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА ДАЛЕКІ МОГИЛИ
моєї дорогої Матері
ГЛІКЕРІЇ ЛУЦИК
яка упокоїлася 27 січня 1978 р. в Самборі, і мого брата
ПЕТРА А. ЛУЦИКА
який упокоївся 13 січня 1977 р. у Ветерсфілді, Конн.
СКЛАДАЮ 100 (СТО) ДОЛЯРІВ
на потреби Інституту Липинського у Філадельфії.
ОЛЬГА ФЕДОРОВИЧ
Ріджайна, Саск., Канада

Зустріч з генералом С. Андруником

Генерал Степан Андруник розмовляв з д-ром Остапом Сокольським, головою торонтонського Відділу КУК.

Торонто (КУК). — До Президії щорічних святкувань-фестивалю в старому військово-оборонному укріпленні „Форт Йорк“ у Торонто, запрошено голову торонтонського Відділу Комітету Українців Канади д-ра Остапа Сокольського. В склад цієї Президії входили дипломати різних країн, запрошені гості та командири різних канадських військових формувань.

Участь у дефіляді-перемарші брали військові частини двох військових канадських бр-д Грентон та Бордену, Кінна Гвардія генерала губернатора Канади, Королівські Канадські Піонери, Королівський Регімент Канади, Квінс Йорк Ренджерс — Перший Американський Полк, 48-й Гайлендери Канади, Квінс Оан Райфелс, Королівсько-Канадські Морські Кадети, Дафферин Райфелс, Кінг Йорк Йорксерс і Форт Йорк Гардс, а дефіляду цих частин відбирав бригадир-генерал Степан Ф. Андруник.

Після дефіляди генерал А. МекГінес, голова Торонтонського Організаційного Товариства представив генералові Андруникові поименно всіх членів президії, і несподівано було здивування присутніх, коли ген. Андруник із д-ром Сокольським завіз розмову українською мовою. Із зацікавленням, не розуміючи про що йде мова, слідували присутні за розмовою двох українців, яка затягувалася довго, що зупинила дещо програму дня.

Генерал Степан Андруник, який дуже добре володіє українською мовою в слові і письмі родився в

Альбена, в провінції Саскачеван 1923 року і після закінчення учительської Школи в Саскатуні, один рік учелеючись, згодом добровільно, як стрілець до канадської армії в 1942 році. Рік пізніше по закінченні старшинської школи його вже як підпоручника вислали до Англії та після він брав участь в боях в Італії та північнозахідній Європі. Після війни він залишився в армії — в армійському штабі та Англії, як вимінний старшина. Вищу старшинську школу покинув у 1956 році в Кінгстоні, а після служив в Калгарі, — Альберта, Вікторія — Британська Колумбія та Німеччині. У 1966 році його вислали до Танзанії. Повернувшись, він був спешу командиром Онтаріо-Райфелс, Королівської Окружності, а в 1972 році його вислали до Польщі — Варшави, як канадського військового аташе. Повернувшись до Канади ген. С. Андруник відійшов від активної військової служби в 1975 році і його спешу назначено заступником, а сьогодні він є командиром Центральної Окружності Міліції — Резерви.

Він отримав Канадську Військову Декорацію та Орден Військової Заслуги, за його особливу старшинську службу.

Зустріч з генералом Степаном Андруником була прийнятною несподіванкою і можна бути певним, що такі зустрічі нашої громади із цим заслуженим українцем вояком-генералом Канадських Бойових Сил, який тепер перебуває в Торонто, будуть частіші.

Мистецька виставка Наталії Стефанів у Філадельфії

Заходами Об'єднання Мистців України в Америці, Відділу у Філадельфії та 20-го Відділу СУА ім. Олени Теліги, влаштовано у Філадельфії від 19-25 травня ц. р. виставку мистецьких і керамічних праць сестрички українських мистців, Наталії Стефанів, за роки 1941-1979. Виставка відбулася у просторій залі УСО „Трибуна“.

Голова 20-го Відділу СУА, інж. Лідія Даченко попросила відомого мистця і керівника місцевої Студії проф. Петра Мегіка відкрити виставку. Проф. П. Мегік у своєму слові накреслив життєвий і мистецький шлях Наталії Стефанів.

„Великий вплив на її формування до мистецтва, — говорив проф. П. Мегік, — у її юні роки мав мистець О. Курилас, а розвинути його такі мистці, як: О. Кульчицька, М. Михалевич, А. Малюха й інші, які вчили на Образотворчих Курсах при Інституті Народної Творчості у Львові, в роках 1942-1944.“

Студії кераміки, після приїзду до Америки вона почала в Сіті Коледжі в Лос Анджелесі, Каліфорнія, а продовжувала її у мистецькій школі при Темпл університеті, у Філадельфії. Тут поглибила вона різні дисципліни мистецтва та вивчала й удосконалювала техніку керамічного мистецтва.

У роках 1958-1963 бачимо її на пості вчительки кераміки в Українській Мистецькій Студії у Філадельфії.

Від початку існування Об'єднання Мистців України в Америці, стала його членом, включаючись таким чином у працю образотворчого мистецтва, беручи участь у збірних виставках ОМУА в Нью Йорку й Філадельфії, а також у збірних виставках 64-го Відділу СУА.

Від Марійської Дружини пань, що діє при церкві Царя Христа, на Найсвітлі, де знаходиться копія чудотворної зарванської Ікони Богородиці кисти Петра Андрусева, вітала свою довголітню членку з її новим мистецьким досягненням, у заступстві голови В. Ценко

Марія Харина

— Я. Збір-Лободич, вручаючи мисткині китицю весняних квітів. Квітами привітали її також члени родини.

Видимо зворушена виявами пошани й любови Н. Стефанів сердечно дякувала проф. П. Мегікові за слово, паням 20-го Відділу СУА за підтримку виставки. Марійській Дружині пань за пам'ять, родині за тепле відношення до неї та допомогу у технічному влаштуванні виставки. Зокрема дякувала присутнім за численну участь, між якими були отці митрати, колишні побратими по зброї чоловіки мисткині, бл. п. полк. Гната Стефанова, відомі філадельфійські мистці: П. Капшученко, Р. Васильшин, В. Сіманів, С. Рожок, В. Дорошенко й інші, а з Парижу був О. Ма-зурник, який водночас виставляв свої мистецькі праці в залі Пластового Дому.

На виставці Наталії Стефанів можна було оглянути менших і більших розмірів: олій, темпер, пастелі, акварелі, а також кераміку. Привертали до себе увагу цікаві портрети та митували очі чарівні красиви й квіти.

Напряму у мистецтві Н. Стефанів, — за її словами, — наскрізь реалістичний, а індивідуальний вплив оснований на народних мотивах, зокрема в кераміці.

Любителі мистецтва мали нагоду не тільки подивитися, але й закупити картини, що їм найбільше припали до вподоби.

Наталія Стефанів відома не лише як мистець-малюрок, але також як громадська діячка, яка своїм непересічним тактом й особистістю культурно, здобула признание і пошану в організації, в рядах яких довгі роки працювала і працює.

Годиться згадати, що з приводу мистецької виставки Наталії Стефанів, видали дуже дбайливо й елегантно каталог, в якому поміщено її життєпис і три репродукції праць.

Пані 20-го Відділу СУА вгощували присутніх вином і солодким, при чому була нагода обмінятися думками та поділитися пережитими враженнями із цікавої мистецької виставки.

Марія Харина

Четвертий Крайовий З'їзд Об'єднання Лемків Канади

Об'єднання Лемків Канади відбуло свій Четвертий Загальний З'їзд 20-го травня ц. р. у Торонто. З'їздом проходила президія у складі: С. Баб'як — голова, Я. Вайда — секретар і М. Маслей — член.

З'їзд цей перейде до історії як важлива подія у житті організації, тому що тут дійшло до скріплення лемківської спільноти в Канаді, через усунення непорозуміння посталих з приводу купна Оселі Лемківщина. Належить висловити сподівання що новообрана Крайова Управа ОЛК вестиме організацію на правильний шлях її діяльності — для добра нескореного українського народу і його невід'ємної частини Лемків та окупованої Лемківщини. Закликаємо усіх Лемків,

яким близька і дорога їх Лемківщина, а тим самим Україна — включитися в ряди ОЛК і працювати для нашого спільного добра.

Нову Крайову Управу ОЛК очолив інж. Максим Маслей, його заступниками обрано: Стефана Баб'яка, Петра Шмайла, Петра Лосовського і Омеліана Тимчишина, секретарем обрано Івана Оленіча, скрабником Дмитра Чабана, культосвітнім референтом Миколом Карпія, організаційним референтом Володимира Сибилла, вільним членом — Теодора Гулича. Контрольну комісію очолив Ілько Пінчак а Товариський суд — Теодор Колос.

З'їзд, участь у якому взяло 36 делегатів, прийняв відповідні резолюції.

СЛОВО ПРЕЗИДЕНТА...

(Закінчення зі стор. 2)

смерті гетьмана Пилипа Орлика не перестав існувати тодішній український екзилний уряд. Я говорю про це саме у вступній промові на відкритті 6-ї Сесії УНРади в 1967 році. Я говорю про те, що якщо не перестала існувати мазепинська-орликівська еміграція

де в першій половині 18-го століття, то може Москва не посміла б тоді злізти відувати оту хоч відчуженість української державності (бо ще перед тим усім рядила в Україні т. зв. Малоросійська Колегія) в образі гетьманщини. Ліквідація гетьманщини збігається приблизно в часі із зникненням мазепинсько-орликівської еміграції. І якщо тепер, у 20-му столітті, не було Державного Центру й екзилного Уряду УНРеспубліки, то може уже давно Москва злізнула б й оту нещасну УССР, оту видиму й фікційну українську державність, що являє собою в дійсності російську колонію.

Звичайно, ідея української самостійності плакала тут у вільному світі також різні політичні й інші організації. Але чому ж ми маємо відмовлятися від найбільшого здобутку Української Національної Революції, екзилного українського Уряду, що колись діяв на українській території і має переселство від парламентів і урядів з Києва? Державний Центр УНРеспубліки — як про це було багато постанов і заяв — передасть всі свої повноваження, що походять з Києва, справжньому українському Уряду й справжній самостійній і соборній нашої держави, коли такий уряд поставе в момент вирішальних подій у Києві. Але, перед тим переданням своїх повноважень наш екзилний, і то легітимний, уряд зможе ще прислухатися до української справи: і на міжнародному форумі, ставлячи ясно і без усяких недоговорів справу української незалежної державності, і для українців на Батьківщині, бо саме його існування може запліднити думки і дії отих різних революційних комітетів, які можуть виникнути окремо де в Одесі, Полтаві, Чернівцях чи у Львові. Екзилний Уряд закликає тоді оті всі можливі революційні комітети з'єднатися, вислати своїх делегатів до Києва і висунути відразу — без жадних шукач як вигань — ідею української самостійної і демократичної державності.

Ось для чого, головним чином, потрібний нам Державний Центр й екзилний уряд. І якщо цього хтось не усвідомлює, то я мушу, на жаль, ствердити, що в цьому неусвідомленні криється брак державницького підходу до української національної справи. Це наша найбільша біда!

Я вже докладно не знаю, скільки років я працюю в системі Державного Центру. Останні 22 роки я виконував т. зв. провідні обов'язки — чи то як голова Уряду, чи то як президент. Я працював по мірі сил, як уважав за потрібне для добрих справ. На цьому місці хочу скласти велику подяку за їх працю всім моїм співробітникам — Віцепрезидентів, Голови і членів Уряду, а також усім вам, тут присутнім і не присутнім, які на місцях жертвово підтримували нас в нашій

тяжкій праці, без чого ми не могли б виконувати наші обов'язки.

Звичайно, в моїй праці я допускався різних помилок, до чого признаюсь. Хто не помиляється? — хіба той, хто взагалі не працює! Але якщо мені закидають, що я хочу бути за всяку ціну президентом, і то „досмертним“ президентом, то це не відповідає правді. Моя праця давно вже, як каже привідка, „сидить мені у печінках“. Недаром, про що вже багато знають і про що вже здається, де в газетах писали, я хотів, щоб пост президента перейшов до рук молодого і достойного українця. На жаль, ці заходи не дали ще позитивних наслідків.

В останній рік були порушені деякі навіть драстичні заходи у внутрішню нашу життя Державного Центру, хоч ці заходи ані на йоту не відходили від принципів Тимчасового Закону. Але ці заходи були порушені лише для того, щоб забезпечити стабільність Державного Центру на майбутнє і щоб забезпечити працездатність його органам. Тепер ви, члени Національної Ради, можете нас судити і відповідно діяти. Я можу сказати лише одне: що і як не сталося б, але на мого глибоке переконання Державний Центр й екзилний Уряд будуть далі існувати і діяти!

(Ця промова, виголошена вільно, була відтворена в скороченні з пам'яті і з запису на магнітофонній стрічці).

Мюнхен (Кінець)

ПОТРІБНО

● MALE-FEMALE ●

ПОТРІБНО

ПЕКАРЯ, ПОМІЧНИКА ПЕКАРЯ

І ПРИВАРИЛЬНИКА

для санітарної чистоти.

Добра платня і беніфеїти,

юнійна фабрика з охолодженням. Голоситесь

особисто.

SPUDNUTS

146 Haynes Ave.

Rear of (United Air Lines

Building), Newark, N.J. 07114

Англіська мова неокончена.

TOOL MAKER

Потрібно зі знанням

роблення пасків до годинників.

Загальна праця в роботі,

треба вміти виробляти з

рисунок. Платня за згодою,

постійна праця в Мангеттені

Тел.: між 9-ю рано

до 4-ї по пол.

(212) 473-5052

ПОТРІБНО

СЕКРЕТАРКИ

урядницької

канцелярії, знання машинно-

писання, стенографії, укра-

їнська мова.

Платня за домовленням

Тел.: (212) 254-2260

ЖІНКА

польського походження

шукає працю для догляду

над людиною старшого ві-

ку. Платня по домовленні.

MRS. DANA BELMONT

(212) 749-0483

ОПІКА НАД ДИТИНОЮ

ГОСПОДИНІ

Приватне мешкання на міс-

ці з ланцюжкою і т. д. в Нью

Джерсі. Вільні виходи. \$

\$ 170.00 на тиждень. Опіка

над 1-річною дитиною

господарство, дещо варен-

ня. Рекомендації.

В будні тел.: (212) 563-1231

вечорами: (201) 224-2590

● REAL ESTATE ●

SMALLER — 3 BEDROOM

RANCH HOME

Finished basement, gas hot air heat, low

taxes, large property near fishing,

boating, large Slavic community nearby

\$32,000 in Riverhead, Long Island.

(516) 369-2433 or

(212) 982-2114, evenings

GLEN SPEY, N. Y.

Designers own secluded "Four

Season" 41 acre mountain estate.

Just 2 hrs NY City in Sullivan County.

Contemporary large main house,

30' X 30' livingroom with cathedral

ceiling, natural stone fireplace, 6

bedrooms, 5 baths, custom kitchen,

all latest equipment, heated swim

pool, complete Cabana with shower

& snack bar, tennis court magnificent

landscaping plus an additional 2 bed-

room guest house, 2 baths & kitchen,

breathaking views, low taxes. Asking

\$ 350,000.

DAVIS R. CHANT

REALTORS

914-557-8338

КЛІФТОН, Н. Дж.

Оказієне купно, 1-но ро-

динний дім 12 кімнат, 3

лазнічки, викінчена пивни-

ця, гараж на 2 авта, низький

податок (1,135.00) \$75,000.00

ВАЙЛСБУРГ-НЮАРК

2 родинний цегляний дім, 5 і

5 кімнат, огрівання на газ,

гараж на 2 авта \$45,000.

DESNA

749 Sanford Avenue

Newark, N.J. 07106

ОРЕСТ МОСТОВИЙ

(201) 399-3000

SALE

NO EXP. NECESSARY

INSURANCE

SALES MGMT. OPPTY.

The equitable seeks sales oriented

college grads or equal bus n-

experienced, who find their future

and income limited. High starting

salary + comm. during first 3 years.

Excellent training in individual and

group life and health & pension.

MR. BARRY (212) 947-7900

THE EQUITABLE

and EQUAL OPPORTUNITY

EMPLOYER M/F

ЕЛЛЕНВІЛЛ, Н. Я.

близько до Союзівки дім на

продаж в добром стані, 3

спальні, ідальня, великий

город.

MRS. GREENE

7 Elm St.

Ellenville, N. Y. 12428

(914) 647-4617

GLEN SPEY, N. Y.

Beautiful country 2-5 acres or larger.

Home sites. By Mongaup River. Rest-

ricated residential. Call

DONALD J. HUNT

914-856-5670 or

914-856-1897

FUNKERS & VINCINITY

КОРИСТУВАЙТЕ ПОСЛУ-

ГАМИ УКРАЇНСЬКОЇ

АГЕНЦІЇ

PRESKO REAL ESTATE

189 Roberts Avenue

Yonkers, N.Y. 10708

(914) 968-7610

COMPLETE REAL

ESTATE SERVICE

Sales, renting, managing,

appraisal, Income Tax,

and notary public.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

УНСОЮЗУ!

Найкраще місце на прийняття,

бенкетів, ім'янини, хрестини, го-

вариські зустрічі, поминки і на

всі нагоди —